Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3553/24
7.5.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Миловановић, адвокат из Београда, ул. Тадеуша Кошћушка бр. 8, против тужених "Триглав осигурање" А.Д. за осигурање из Београда, ул. Краља Петра бр. 28, ДДОР "Нови Сад" из Новог Сада, Булевар Михајла Пупина бр. 8 и ББ из ..., ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изављеној против пресуде Вишег суда у Београду П бр. 2090/23 од 01.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 07.05.2025.године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П бр. 2090/23 од 01.02.2024. године у ставу првом, другом, трећем и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавеже тужене да му солидарно са туженим ВВ из ... накнаде нематеријалну штету и то на име претрпљених душевних болова због умањења општеживотне активности износ од 150.000 евра, на име претрпљених физичких болова износ од 10.000 евра на име душевних болова због наруженост износ од 6.000 евра, на име претрпљеног страха износ од 10.000 евра, све са каматом по стопи коју одређује Централна европска банка за евро почев од дана пресуђења, па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавеже тужене да му на име накнаде материјалне штете за трошкове лечења, превоза и трошкова превода документације солидарно са туженим ВВ из ... исплати укупан износ од 8.230,80 евра, са каматом по стопи коју одређује Централна европска банка за евро, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавеже тужене да му на име накнаде материјалне штете за трошкове смештаја и превођења солидарно са туженим ВВ из ... исплате укупан износ од 81.141,80 динара,

са законском затезном каматом почев од 23.03.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да туженом "Триглав осигурање" а.д. за осигурање из Београда накнади трошкове парничног поступка у износу од 39.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, док је ставом петим изреке одбијен захтев тужених ДДОР Нови Сад и ББ за накнаду трошкова поступка.

Против наведене пресуде и то против одлуке садржане у ставовима првом, другом, трећем и четвртом изреке тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у побијаном делу, у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП, ("Службени гласник Р. Србије бр. 72/11, са свим изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, а жалбом тужиоца се не указује на друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на њену правилност и законитост.

Према утврђеном чињеничном стању следи да се дана 09.02.2002. године у јутарњим часовима на ауто-путу Ниш-Београд код места Марковац догодила саобраћајна незгода. У овој саобраћајној незгоди учествовало је укупно 14 возила, између осталог аутобус марке "Setra", рег.ознаке ..., којим је у време незгоде управљао четвртотужени ВВ из ..., аутобус марке "Fap Dubrava", рег.ознаке ..., којим је у време саобраћајне несреће управљао трећетужени ББ из ..., које возило је у време незгоде било осигурано код првотуженог "Триглав осигурање" а.д., а као девети учесник ове саобраћајне незгоде био је комби марке "Mercedes", италијанских рег.ознака ..., које је у време незгоде било осигурано граничним осигурањем код друготуженог ДДОР "Нови Сад". Возилом италијанских регистарских ознака управљао је ГГ из ..., који је у овој незгоди изгубио живот, а као путник у возилу налазио се тужилац. Он је у предметној саобраћајној несрећи задобио тешке телесне повреде, те је као последицу повређивања према налазу и мишљењу Комисије судских вештака трпео физичке болове, страх одређеног интензитета, те је као последица ове саобраћајне незгоде код тужиоца наступило умањење ОЖА од 50% (усаглашени налази вештака) и наруженост у одређеном степену. Према записнику о увиђају саобраћајне незгоде произлази да је овој саобраћајној незгоди претходила незгода у којој је учествовало пет путничких и једно теретно возило. Правноснажном кривичном пресудом Основног суда у Смедереву К 83/10 од 27.03.2012. године (потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж 3560/12 од 07.03.2013. године), овде тужени ББ и ВВ оглашени су кривим за извршење кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201 став 4, у вези члана 195 став 3 у вези става 1 КЗ РС и истима је изречена условна осуда. Из садржине ове пресуде произлази опис кривичног дела за који је тужени ББ оглашен кривим, из чега следи да је он као возач аутобуса регистарских ознака ... не придржавајући се саобраћајних прописа из члана 45 став 1 Закона о безбедности саобраћаја на путевима свесно угрозио јавни саобраћај и довео у опасност живот и тело људи и имовину, јер се означеним аутобусом кретао брзином од око 75,3км на час,

која није била прилагођена условима видљивости и стања површине коловоза, с обзиром да је услед густе магле била смањена видљивост на око 50 метара, а коловоз је био влажан и клизав, иако је био свестан да услед тога може доћи до саобраћајне незгоде, али је олако држао да до ње неће доћи, због чега крећући се аутопутем из правца Ниша ка Београду десном саобраћајном траком није успео да заустави свој аутобус пре него што је доспео до испред њега заустављених због саобраћајне незгоде, аутобуса марке "Setra" регистарске ознаке ..., који је био заустављен на десној саобраћајној траци аутопута, као и теретног возила марке "Mercedes", регистарске ознаке ..., које је било заустављено паралелно са аутобусом регистарских ознака ... и то са његове леве бочне стране, па је предњим левим чеоним делом аутобуса ударио у задњи десни део теретног возила и истовремено предњим десним чеоним делом аутобуса у задњи део аутобуса лесковачких регистрација, којом приликом је више лица задобило тешке и лаке телесне повреде, међу којим лицима се не налази тужилац, при чему није био свестан да може проузроковати тешке последице, иако је према околностима под којима је учинио дело био дужан и могао бити свестан те могућности. Из налаза и мишљења Саобраћајног факултета у Београду од 20.06.2007. године, а који доказ је изведен у наведеном кривичном поступку, а странке су се на рочишту сагласиле да се овај доказ користи и у парничном поступку, утврђено је да анализом материјалних доказа из списа не може се поуздано и прецизно утврдити, нити израчунати брзина кретања комбија којим је управљао ГГ, а у ком се као сувозач налазио тужилац непосредно пре, као и у тренутку судара

Из достављених писаних доказа, а који се односе на висину материјалне штете коју је тужилац претпрео због овог повређивања, утврђена је висина трошкова које је тужилац имао поводом лечења, те да укупни трошкови тужиоца на име партиципације износе 3.081,03 евра, трошкови за лекове 320,52 евра, трошкови транспорта тужиоца из Србије у Италију износе 1.325 евра, трошкови пријема и боравка у Клиничком центру Србије око 153 евра и превода медицинске документације око 70 евра. Додатни материјални трошкови тужиоца због доласка у Београд ради специјалистичких прегледа од стране Комисије вештака су трошкови смештаја и превођења од стране преводиоца са италијанског језика у износу од 74.000,00 динара, трошкови аутобуског превоза од Италије до Србије око 140 евра, трошкови смештаја у хотелу у Београду 7.141,80 динара.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те и одредаба чланова 178, 897, 940, 941 и 376 и 377 Закона о облигацвионим односима, оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Наиме, тужилац као треће лице има право на накнаду штете од ималаца возила који су учествовала у незгоди, односно њихових осигурача који су дужни да му солидарно накнаде штету. Према одредби члана 178 став 4 ЗОО проистиче солидарна одговорност осигуравача возила које је учествовало у удесу да накнади штету трећем лицу, без обзира што евентуално њихов осигураник није крив за судар у коме је штету претрпело то треће лице, те да у случају саобраћајног удеса кривица је битна само за ситуације прописане у ставовима 1, 2 и 3 члана 178 наведеног закона, док је питање кривице у случају штете нанете трећем лицу у судару моторних возила релевантно само у регресној парници према члану 208 наведеног закона. Због наведеног, а полазећи од тога да се у овој правној ствари ради о потраживању трећег лица које је повређено у саобраћајној незгоди, то су тужена осигуравајућа друштва ("Триглав осигурање" као осигуравач аутобуса регистарских

ознака... и ДДОР Нови Сад као осигуравач граничног осигурања возила-комбија италијанских регистарских ознака ... у коме се налазио тужилац) сагласно одредбама чланова 940 и 941 ЗОО, одговорни за штету коју је претрпео тужилац као треће лице, због чега није прихваћен њихов приговор недостатка пасивне легитимације. Међутим, у односу на наведене тужене постоји застарелост потраживања у смислу одредбе члана 376 ЗОО. Ово са разлога што је одредбом члана 380 став 5 ЗОО, прописано да непосредни захтев оштећеног лица према осигуравачу у смислу члана 941 ЗОО застарева за исто време за које застарева његов захтев према осигуранику одговорном за штету. У овом случају, у кривичном поступку утврђена је кривица трећетуженог ББ, који је као возач управљао возилом које је било осигурано код првотуженог "Триглав осигурања" због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201 став 4 у вези са чланом 195 став 3 у вези става 1 тада важећег Кривичног закона, с тим да тужиоцу штета није проузрокована штетном радњом овог лица, односно кривичним делом које је извршило ово лице, имајући у виду да из правоснажне кривичне пресуде у наведеном кривичном поступку је децидно наведено која су лица оштећена радњама окривљеног ББ, па је одговорност туженог "Триглав осигурања" као осигуравача наведеног возила искључиво објективне природе јер је осигуравач возила којим је управљао ББ, због чега се на ово осигуравајуће лице не може применити привилеговани рок застарелости из члана 377 став 1 Закона о облигационим односима, будући да предметна штета није резултат кривичног дела које је извршио његов осигураник, због чега је основан приговор застарелости потраживања овог туженог, а полазећи од тога да је штетна радња била 09.02.2002. године, те да су све правне последице које су проистекле из ове незгоде по тужиоца наступиле током 2002. и 2003. године, а да је тужба у овој правној ствари поднета 08.02.2012. године, односно по протеку како субјективног, тако и објективног рока застарелости из члана 376 ЗОО.

Такође, и у односу на туженог ДДОР Нови Сад, као осигуравача возила италијанских регистарских ознака ... у ком се налазио тужилац као путник се на застарелост потраживања не могу применити одредбе о привилегованом року застарелости из члана 377 став 1 ЗОО, а имајући у виду примену правила о терету доказивања из члана 231 ЗПП, с обзиром на то да тужилац на коме је терет доказивања током првостепеног поступка није предлагао нити један доказ на околност да је покојни ГГ који је управљао возилом у ком се он налазио скривио предметну саобраћајну незгоду, а из правоснажне осуђујуће пресуде, као и налаза Института саобраћајног факултета у Београду не произлази да је покојни ГГ ни на који начин скривио предметну саобраћајну незгоду, већ да за ову штетну последицу постоји кривична одговорност само четвртотуженог ВВ, због чега се и на овог туженог примењује општи рок застарелости потраживања из члана 376 ЗОО.

У односу на туженог ББ по налажењу првостепеног суда основан је приговор недостатка пасивне легитимације сагласно одредби члана 178 став 4 Закона о облигационим односима, имајући у виду да наведени тужени није ималац возила које је учествовало у саобраћајној незгоди, већ је исти као возач управљао аутобусом регистарских ознака ..., те да исти не може одговарати ни сагласно одредбама о кривици из члана 178 став 1, 2 и 3 истог закона, имајући у виду да он на основу правоснажне осуђујуће кривичне пресуде није оглашен кривим за последице које је претрпео тужилац, већ за последице према другим лицима која су се у моменту

предметне саобраћајне незгоде налазила у возилу којим је он управљао и возилима која су била испред возила којим је он управљао. Возило у коме се налазио тужилац као треће лице је ударило у аутобу којим је управљао ББ, а које је након удара у возила која су се налазила испред аутобуса, био заустављен на аутопуту.

Оцењујући жалбене наводе тужиоца овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца у односу на све тужене, као преостале тужене из предметног парничног поступка. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд у целости као правилне прихвата и овај суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује .

Наиме, одредбом члана 897 ЗОО, прописано је да се уговором о осигурању обавезује уговарач осигурања (осигураник) да плати одређени износ организацији за осигурање (осигуравач), а осигуравач се обавезује да уколико се деси догађај који представља осигурани случај исплати осигуранику или неком трећем лицу накнаду, односно уговорену своту или учини нешто друго. Одредбом члана 941 овог закона, прописано је да у случају осигурања од одговорности, оштећено лице може захтевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпело догађајем за који одговара осигураник али највише до износа осигураваочеве обавезе. Оштећено лице има од дана када се догодио осигурани случај, сопствено право на накнаду из осигурања, те је свака каснија промена у правима осигураника према осигуравачу без утицаја на право оштећеног лица на накнаду. Одредбом члана 178 овог закона регулисан је институт одговорности у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету. Цитираном законском одредбом, прописано је да у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету који је проузрокован искључивом кривицом једног имаоца, примењују се правила о одговорности по основу кривице (став 1 наведеног члана). Ставом другим истог члана прописано је да уколико постоји обострана кривица учесника у саобраћају, сваки ималац одговара за укупну штету коју су они претрпели сразмерно степену њихове кривице. Уколико у саобраћајној незгоди нема кривице ни једног од учесника у саобраћајној незгоди, онда имаоци возила одговарају на равне делове, уколико разлози правичности не захтевају што друго (став 3), док је одредбом става четири овог члана прописано да за штету коју претрпе трећа лица, имаоци моторних возила одговарају солидарно. Одредбом члана 376 став 1 и 2 наведеног закона, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за 3 године од када је оштећени сазнао за штету и њеног учиниоца (субјективни рок застарелости), те да у сваком случају ово потраживање застарева у року од 5 године од дана проузроковане штете (објективни рок застарелости). Код потраживања накнаде штете проузроковане кривичним делом рок застарелости је другачији у односу на општи рок из члана 376 ЗОО, с обзиром да је у овом случају предвиђен дужи рок застарелости према одговорном лицу и он се везује за застарелост кривичног гоњења (члан 377 став 1 ЗОО).

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, правилна је одлука првостепеног суда којом је у односу на тужене одбијен тужбени захтев као неоснован и то у односу на прво и друготу женог-осигуравајућа друштва “Триглав осигурање” и ДДОР “Нови Сад” због наступања застарелости тужиочевог потраживања, а у односу на туженог ББ због непостојања пасивне легитимације на

страни истог, а како то правилно закључује првостепени суд.

И по налажењу овог суда правилан је закључак првостепеног суда да у овом случају између тужиоца као оштећеног и трећег лица и осигуравача возила-аутобуса регистарских ознака ... и комбија италијанских регистарских ознака ... постоји материјално-правни однос, имајући у виду да је аутобус наведених регистарских ознака, а којим је управљао трећетужени ББ био учесник у саобраћајној незгоди која је претходила саобраћајној незгоди у којој је тешко повређен тужилац као путник у комбију италијанских регистарских ознака, јер је возило којим је управљао ГГ из Италије ударило у наведени аутобус. Одговорност туженог ДДОР "Нови Сад" произлази из чињенице да је комби италијанских регистарских ознака у коме се у време предметне саобраћајне незгоде налазио тужилац било осигурано код овог осигуравача, по полиси о граничном осигурању. Међутим, правилно првостепени суд закључује да се у односу на ове тужене не може применити привилеговани рок застарелости потраживања из члана 377 Закона о облигационим односима, а, која одредба како је наведено прописује да уколико је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Наиме, штета по тужиоца у овом случају јесте настала услед извршења кривичног дела, али не од стране трећетуженог као возача аутобуса врањских регистарских ознака чији је осигуравач првотужени "Триглав осигурање", већ искључиво штетном радњом ВВ, који је управљао аутобусом нишких регистарских ознака ..., а како то произлази из правоснажне осуђујуће кривичне пресуде Основног суда у Смедереву К бр. 83/10 од 27.03.2012. године (потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж 3560/12 од 07.03.2013. године). Такође, током првостепеног поступка тужилац није предлагао нити пружио доказе на околност да је возач комбија италијанских регистарских ознака у ком се он налазио, одговоран за предметну саобраћајну незгоду, а из доказа који су изведени пред првостепеним судом-читање записника Комисије судских вештака саобраћајне струке (доказ изведен у кривичном поступку, уз сагласност странака у овом предмету изведен и у овој правној ствари) се није могло утврдити којом се брзином покојни ГГ кретао комбијем пре саобраћајне незгоде и у моменту наведене саобраћајне незгоде, због чега првостепени суд правилно закључује да одговорност осигуравача возила-аутобуса врањских регистарских ознака ... "Триглав осигурање", којим је управљао ББ, као и одговорност осигуравача ДДОР "Нови Сад" који је био осигуравач комбија италијанских регистарских ознака којим је управљао ГГ не може бити таква да се накнада штете може тражити применом привилегованог рока застарелости из члана 377 Закона о облигационим односима, већ искључиво применом правила из члана 376 овог закона, а који прописује трогодишњи рок застарелости потраживања накнаде штете.

Како су сви видови нематеријалне штете, као и материјална штета коју је претрпео тужилац наступили током 2002.године, односно 2003. године, а тужба у овој правној ствари поднета је тек 08.02.2012. године, то је у односу на наведене тужене као осигуравача наступила застарелост потраживања и то како нематеријалне штете, тако и материјалне штете.

Правилна је и одлука првостепеног суда којом је у односу на туженог ББ одбијен тужбени захтев као неоснован, а због непостојања пасивне легитимације на страни овог

туженог. Наиме, одредба члана 178 Закона о облигационим односима на јасан начин регулише одговорност за накнаду штете изазваног моторним возилом у покрету. Према цитираној законској одредби имаоци моторних возила одговарају за штету коју проузрокују другом имаоцу возила или трећем лицу и то по основу кривице или по основу власништва на возилу уколико се ради о накнади штете трећем лицу. Тужени ББ није био власник аутобуса врањских регистарских ознака којим је управљао, а из правоснажне осуђујуће пресуде Основног суда у Смедереву К бр. 83/10 од 27.03.2012. године, за коју је суд у смислу одредбе члана 13 ЗПП везан у погледу бића кривичног дела и чињеничног стања у вези са извршењем кривичног дела, произлази да он није одговоран за правне последице које је претрпео тужилац, имајући у виду да из наведене кривичне пресуде неспорно произлази да одговорност наведеног туженог произлази за последице које су претрпели путници у аутобусу којим је он управљао, као и у аутобусу, односно теретном возилу марке "Mercedes" у који је он аутобусом ударио, а не за последице које је претрпео тужилац који се налазио у возилу које је ударило у аутобус којим је управљао наведени тужени.

Због наведеног, неосновани су сви жалбени наводи тужиоца којима се побија ожалбена пресуда уз навод да у овом случају није наступила застарелост потраживања, те да се на одговорност осигуравача прво и друготуженог имају применити одредбе члана 377 Закона о облигационим односима, уз образложење да је повређивање тужиоца последица извршеног кривичног дела, а имајући у виду дате разлоге првостепеног суда, које овај суд у целости прихвата и због непотребног понављања их посебно не образлаже.

Неосновани су и жалбени наводи тужиоца којим се побија одлука о непостојању пасивне легитимације у односу на туженог ББ, уз образложење да је одговорност овог туженог регулисана у члану 13 ЗПП, јер је наведени тужени правоснажно осуђујућом судском одлуком Основног суда у Смедереву К бр. 83/10 од 27.03.2012. године, оглашен кривим због извршења тешког дела против безбедности јавног саобраћаја из члана 201 став 4 у вези члана 195 став 3 у вези става 1 КЗ РС. Ово имајући у виду да из садржине наведене пресуде не произлази да је ББ био одговоран за смртну последицу ГГ који је управљао комбијем италијанских регистрација, а самим тим и за последице које је претрпео тужилац, већ је за повређивање тужиоца кривим оглашен раније четвртотужени ВВ, у односу на кога је пресуда правоснажна.

Како је у односу на тужене Триглав осигурање и ДДОР "Нови Сад" застарело потраживање у овој правној ствари, а да тужени ББ није пасивно легитимисан, то је правилно првостепени суд одбио како тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне, тако и материјалне штете са припадајућом каматом.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде у односу на захтев туженог "Триглав осигурање", имајући у виду да је наведена одлука донета правилном применом одредаба из чланова 153 и 154 ЗПП.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом другим изреке применом одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка јер је његова жалба оцењена као неоснована.

Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић